

Unha Noite ó Xeito

Non sei con que estaba soñando, pero cando soou o espertador sentoume como unha patada nas costas. ¿pero que carallo de hora é? as catro e media da mañá ivállame deus!, estas non son horas, ata as gaivotas estarán a durmir. De seguido lembreime que tiña unha actividade moi especial cos “Galos”, quedara para ir de pesca, íamos largar o aparello do xeito.

A iso das cinco saín pola porta e fun camiñando cara ós pantaláns. Facía unha fermosa noite de agosto e polo paseo de Pescadoira cheiraba a mar, había algunhas nubes pero podíanse ver grandes claros onde escintilaban as estrelas do verán. Como me gusta vivir en Bueu -pensei-. Cando cheguei ós barcos, un dos tripulantes, Fernando,

xa agardaba con cara de sono ao carón da traíña. De seguido chegaron os outros tripulantes; Fidel, o seu pai (Samuel) e o seu primo (Manolo), e tamén o patrón da outra embarcación (Toniño, que por desgraza deixounos o ano pasado). En total eramos seis, pero cando estábamos a punto de marchar chegaron Curra e Carmela correndo polo peirao e chimpáronse na traíña xusto antes de zarpar. Partimos cos dous barcos grandes da asociación: a traíña e o bote xeiteiro, os máis adecuados para esta arte de pesca tal e como indica o seu nome. Eramos catro tripulantes por barco, a min tocoume no bote xeiteiro con Fidel, o seu pai e o seu primo, sen dúbida unha tripulación de primeira como a outra. Así que saímos da dársena xa aparelamos as velas e rapidamente unha suave brisa do noroeste encheunas desprazándonos suavemente cara ó norte. O pouco tempo xa estabamos no medio da enseada de Bueu aproando cara á Sanxenxo.

Nunca pensei que fora tan fermoso navegar a vela pola noite, mecidos polo vento so se escoitaba o ruído do mar a medida que a nosa proa fendía as ondas. Ao fondo víanse as luces da fermosa praia de Beluso que parecían saudarnos ó pasar, sentíame coma un viaxeiro no tempo, imaxinábame aquel Bueu de hai cen anos onde traíñas e xeiteiros saían de noite por decenas á pesca da sardiña, baixo a luz daquela mesma lúa que agora nos alumeaba a nós. Non me esquecín de saudar ó monte Liboreiro, o gran vixía, agora coxo, sempre alerta, coidando do pobo dende a súa privilexiada atalaia.

- ¡Suso, vaite a proa a ver se hai ardora! – a voz do patrón sacoume do meu ensoñamento e dirixinme áxil para comprobar a orde. Asoimei a cabeza e vin como o mar

fosforescía en azul o golpear contra a proa, tamén se vían uns pequenos lóstregos azuis polo fondo.

- Si que hai, respondín e tamén se ven peixes moverse polo fondo.

- ¿E que peixes son? -preguntoume o patrón.

- Nin idea –respondín eu sorprendéndome daquela estraña pregunta. Pero o pai de Fidel achegouse a proa e observou por un momento.

- Non ves como dan voltas, esas son cabalas, as sardiñas andan mais dereitiñas enfiadas en grupos.

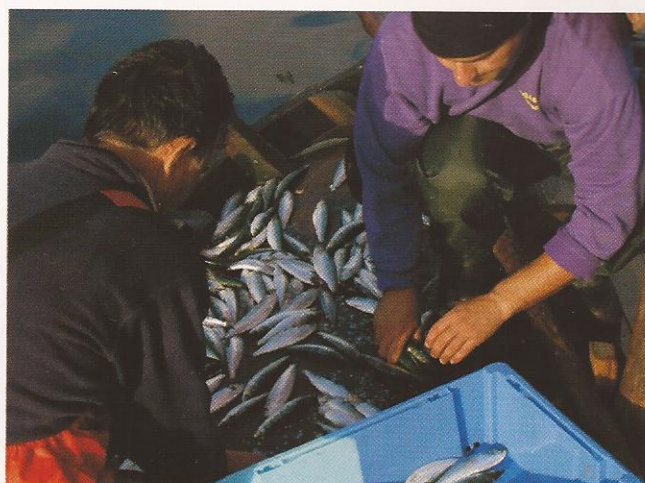
Quedoume cara de parvo, ignoraba completamente que se puideran coñecer os peixes con tanta precisión pola estela que formaban cando removían a ardora (ardentia)

do fondo. Sen dúbida, o saber mariñeiro nunca deixa de sorprendeme. Como dicía alguén, neste pobo non sabemos o que temos.

Axiña pasamos a pedra do Cabalo, pousadeiro por excelencia dos galos mariños, o pouco tempo, o patrón mandou aproar e arriar as velas, semellaba un lugar axeitado para largar e así o fixemos. Pouco a pouco, con xeito, enfilando cara Raxó na procura de que o aparello quedase atravesado a saída do sol, cara o cal se desprazan as sardiñas o alborear o novo día (outra vez me quedou cara de parvo). A uns 100 metros cara terra a outra embarcación facía o mesmo mentres cantaban animados pola suave brisa daquela máxica noite.

Rematamos de largar o aparello e agora só quedaba agardar. Eu tombeime enriba da tilla de proa a descansar mentres o barco se deixaba arrastrar pola brisa do noroeste e co el o aparello do xeito a espera de que as sardiñas mallasen nel. Púxenme a contemplar o ceo, tódalas estrelas estaban alí, o mar seguía petando suavemente contra a embarcación, semellaba querer falar comigo para contarme ó oído segredos doutro tempo. Segredos de piratas e corsarios, de grandes aventuras polos mares do mundo. Faloume daquel pirata francés, que se namorou dunha fermosa doncela que vivía no pazo de Santa Cruz, tanto que a piques estivo de ficar o pirata en Bueu para sempre. Faloume dos tempos nos que as grandes baleas entraban na nosa ría para empacharse cos millóns de sardiñas que por ela bulían. Faloume de cando centos de dornas e botes polbeiros veleaban a tal velocidade pola ría que semellaban grandes bandos de galos mariños voando sobre o mar.

“ Nunca pensei que fora tan fermoso navegar a vela pola noite, mecidos polo vento so se escoitaba o ruído do mar a medida que a nosa proa fendía as ondas.

E así rematou aquela fermosa xornada de pesca, na unha fermosa noite ó xeito que gardaremos para sempre, que fomos xiteiros por un día, mellor dito por unha noite, como unha pequena xoiá, nun recuncho da nosa memoria.

Xa pola noite, asamos as sardiñas na praia de Pescadoira; poucas cousas neste mundo cheiran tan ben como unhas sardiñas asadas ao carón do mar nunha fermosa noite de verán, é algo difícil de explicar. Soaban as gaitas e a xente achegábase atráda por aquel irresistible arrecendo, -¡carallo, que boas están!- dixo alguén. Home, como que foron pescadas ó xeito e en embarcación tradicional –respondílle eu. Vos digo tamén que na miña vida probel unhas sardiñas tan boas.

- ¡Polo menos xa non voltamos sapateiros! – berron alguén. O final xuntamos unha caixa de sardiñas cada barco, non era moito pero tampouco estaba tan mal. Axíña ízamos o velamen e voltamos cara ó porto, veleabamos a todo trazo para ver quen chegaba antes a porto cos sardiñas. Como facían antigamente xa que o primeiro barco en chegar era o que conseguía os mellores prezos para o peixe. Non me lembro quen gañou pero a iso das nove da mañá xa estábamos de volta no peirao. Algúns turistas madrugadores, atrádos pola facheirosa tasquia dos barcos, achegáronse para sacarlle fotos a aqueles extraños mariñeiros que semellaban doutra época.

“ Poucas cousas neste mundo cheiran tan ben como unhas sardiñas asadas ao carón do mar nunha fermosa noite de verán, é algo difícil de explicar.

- ¡ Veña chavales, imos alá! -Por fin chegara o momento de levantar o aparello, a ver se tínamos sorte coa pesca. O principio non aparecía nada, logo unha sardiña, logo outra.

Esportoume a claridade do novo día que xa iluminaba tamén os edificios do centro de Buen, daquela non lembro que se viran tantos guindastres dende o mar coma agora. Espertei levemente do meu adormecemento, o pai e o primo de Fidel conversaban sobre as investigacións técnicas das soldaduras de grandes tubarías, axíña xurdiron grandes historias, de cando Samuel soldaba por tódolos mares do mundo facendo equilibrios a moitos metros de altura sobre as augas nas grandes plataformas. Pouco a pouco unha suave claridade comezaba a perfilar os montes de Meiro anunciando a chegada do amencer.